

ZAGADNIENIE PRAWNE

W sprawie ze skargi Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego „L.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. i Przedsiębiorstwa Handlowego „L.” A. Ł., M. Ł. spółki jawnej w K. przy uczestnictwie Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w K. o udzielenie zamówienia publicznego od postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 29 listopada 2011 r.

Jaką opłatę sądową należy pobrać od skargi na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej dotyczące wyłącznie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego?

UZASADNIENIE

W sprawie o udzielenie zamówienia publicznego Krajowa Izba Odwoławcza postanowieniem z dnia 29 listopada 2011r (k. 30) odrzuciła odwołanie wniesione przez wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie tegoż zamówienia i obciążyła odwołujących się wykonawców kosztami postępowania odwoławczego w łącznej kwocie 18.666,98 zł (wpis 15.000,00 zł + 3.668,98 zł tytułem kosztów zastępstwa).

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone skargą odwołujących się wykonawców tylko w zakresie kosztów postępowania odwoławczego. Skarga została opłacona opłatą sądową w wysokości 934 zł tj. w wysokości 1/5 wpisu stosunkowego obliczonego od wartości przedmiotu zaskarżenia. Skarżący uzasadnili opłacenie wniesionej skargi ułamkową opłatą sądową poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 8.XII.2005 r. III CZP 109/05 (OSNC 2006/11/182), który ich zdaniem zachował swoją aktualność również w obecnym stanie prawnym.

Przy dokonywaniu przez Sąd Okręgowy kontroli formalnej wniesionej skargi powstało zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości dotyczące wysokości opłaty sądowej od skarg na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej wnoszonych

wyłącznie na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego. Wątpliwości Sądu Okręgowego związane są ze zmianą stanu prawnego, spowodowaną ustawą z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010r nr 90, poz. 594), która przyjęła odmienne zasady pobierania opłat sądowych w stosunku do poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 13.VI.1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r, nr 9, poz. 88, z późniejszymi zmianami) i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. (Dz. U. 154, poz. 753, z późniejszymi zmianami) w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych.

Zgodnie z art. 11 ustawy o kosztach sądowych z 2005 r. opłata stała jest podstawowym rodzajem opłat, a zgodnie z art. 12 ust. 1 tejże ustawy opłatę stałą pobiera się w sprawach o prawa niemajątkowe oraz we wskazanych w ustawie niektórych sprawach o prawa majątkowe w wysokości jednakowej, niezależnie od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, natomiast zgodnie z art. 13 tejże ustawy opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe w wysokości 5 % wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia. Z tymi ogólnymi przepisami o opłatach sądowych koresponduje przepis art. 34 tejże ustawy określający zasady i wysokość opłat pobieranych w postępowaniu skargowym. Wskazany przepis stanowi, że od orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Zamówień Publicznych pobiera się opłatę stałą w wysokości pięciokrotności wpisu wniesionego od odwołania w sprawie, której dotyczy skarga, z zastrzeżeniem wyjątku dopuszczającego możliwość pobrania opłaty stosunkowej. Jeżeli skarga dotyczy bowiem czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, podjętych po otwarciu ofert, pobiera się opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości przedmiotu zamówienia w postępowaniu, którego skarga dotyczy, jednak nie więcej niż 5.000.000,00 zł.

Wskazana zatem regulacje, zarówno ogólna jak i szczegółowa przesądzają, że zasadniczą opłatą od skarg na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej jest opłata stała, natomiast wyjątkiem jest opłata stosunkowa.

Jest to zatem stan prawny odmienny od istniejącego pod rządami poprzedniej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, która priorytetowe znaczenie nadawała wpisom stosunkowym (art. 29 ustawy z 1967 r.). Pozostaje zatem do rozstrzygnięcia czy w aktualnym stanie prawnym istnieją uzasadnione podstawy prawne do pobrania ułamkowej części (1/5) opłat od skarg na orzeczenie Krajowej

Izby Odwoławczej w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego o co zabiegali skarżący. Literalne brzmienie art. 34 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 2005 r. przemawia przeciwko takiej dopuszczalności. Skargę wnosi się bowiem od orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej którymi są zarówno wyroki jak i postanowienia tej Izby (art. 198 a ust. 1 i art. 192 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., nr 113, poz. 759, z późniejszymi zmianami). Wskazany przepis art. 34 nie wprowadza zróżnicowanego systemu opłat od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej w zależności od rodzaju wydanego przez ten organ orzeczenia. Jak się wydaje nie można również podstaw do pobrania ułamkowej części opłaty sądowej wywodzić z wykładni funkcjonalnej ogólnych przepisów o opłatach, a w szczególności z przepisu art. 19 ust. 3 pkt 2 ustawy z 2005 r. Zgodnie z tym przepisem pobiera się piątą część opłaty od zażalenia, chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej. Niewątpliwie skarga na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej jest specyficznym środkiem zaskarżenia łączącym zarówno w sobie elementy apelacji jak i zażalenia co słusznie dostrzegł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały III CZP 109/05. Jednakże nawet potraktowanie wniesionej opłaty skargi jako zażalenia na koszty postępowania odwoławczego – jak się wydaje – nie uzasadnia zastosowania przepisu art. 19 ust. 3 pkt 2 do wniesionej skargi, skoro istnieje przepis szczególny, którym jest przepis art. 34 tejże ustawy.

Sąd Najwyższy dokonując w uchwale III CZP 109/05 przyjaznej dla skarżących interpretacji ówczesnie obowiązujących przepisów o kosztach sądowych kierował się z jednej strony specyfiką skargi składanej w postępowaniu skargowym a z drugiej strony wykładnią systemową tych przepisów i przewidzianej w tych przepisach zasadą stosunkowości wpisów w sprawach cywilnych. Dokonana zmiana stanu prawnego podważa i dezaktualizuje w ocenie Sądu Okręgowego wskazaną wyżej uchwałę Sądu Najwyższego. Jednocześnie Sąd Okręgowy dostrzega, że zarówno w przypadku pobrania pełnej stałej opłaty sądowej jak i jej ułamkowej części wysokość należnej opłaty od skargi będzie wynosić albo 75.000,00 zł albo 15.000,00 zł, a zatem w obu przypadkach będzie to opłata rażąco wygórowana w stosunku do wartości przedmiotu zaskarżenia, jednakże sam element rażącego wygórowania nie może przesądzać o wymiarze opłaty. Tylko w przypadku, gdyby w niniejszej sprawie zachodziła określona w art. 34 ust. 2 ustawy z 28.07.2005 r. podstawa do pobrania opłaty stosunkowej od wniesionej skargi istniałaby możliwość odniesienia wysokości

opłaty do wartości przedmiotu zaskarżenia z tym zastrzeżeniem, że przepis ten wobec swojej niejednoznacznej redakcji może być wykładany dwojako. Albo przepis ten dotyczy każdej skargi, wywołanej czynnościami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego a podjętymi po otwarciu ofert (a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie) albo dotyczy tylko skarg, skierowanych przeciwko rozstrzygnięciom Krajowej Izby Odwoławczej dotyczących czynności w postępowaniu po otwarciu ofert, czyli przeciwko wyrokom tej izby, a nie postanowieniom. Jak wynika z powyższego problematyka zarówno rodzaju jak i wymiaru opłat od skarg wnoszonych od rozstrzygnięć formalnych (postanowień) i rozstrzygnięć co do kosztów postępowania odwoławczego w zmienionym stanie prawnym nadal budzi poważne wątpliwości. Nie ma w tej kwestii – po wejściu w życie ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – wyraźnych wypowiedzi doktryny, ani orzecznictwa. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17.XII.2010 r. III CZP 103/10 (OSNC 2011/7 – 8/83) zajmował się wprawdzie wykładnią art. 34 ustawy z dnia 28.07.2005r, ale dokonywał jej w aspekcie przepisów intertemporalnych. Jednakże w części końcowej uzasadnienia od tej uchwały, Sąd Najwyższy wskazał, że podwyższenie opłat w postępowaniu skargowym jest niewątpliwie dla skarżących dolegliwe, ale określenie wymiaru opłaty jest domeną ustawodawcy. Wskazał również Sąd Najwyższy, że motywem którym ustawodawca się kierował podwyższając opłaty w postępowaniu skargowym było zapobieżenie zbyt pochopnym wnoszeniem skarg i dostosowania opłat do wartości przedmiotu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Jak się wydaje, wskazany wyżej pogląd Sądu Najwyższego zmierza raczej w kierunku wykładni językowej art. 34 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i konieczności pobierania pełnej opłaty od wnoszonych skarg a nie jej ułamkowej części.

Rozstrzygnięcie przedstawionych wątpliwości jest konieczne do ustalenia prawidłowej opłaty sądowej od wniesionej skargi i determinuje dalsze działanie Sądu. Zgodnie bowiem z przepisem art. 126² § 1 k.p.c. Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata.

Z tych względów na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. postanowiono jak w sentencji.